

Петър Кърджилов СУ ФЖМК

Секция "Екология и екологизация"

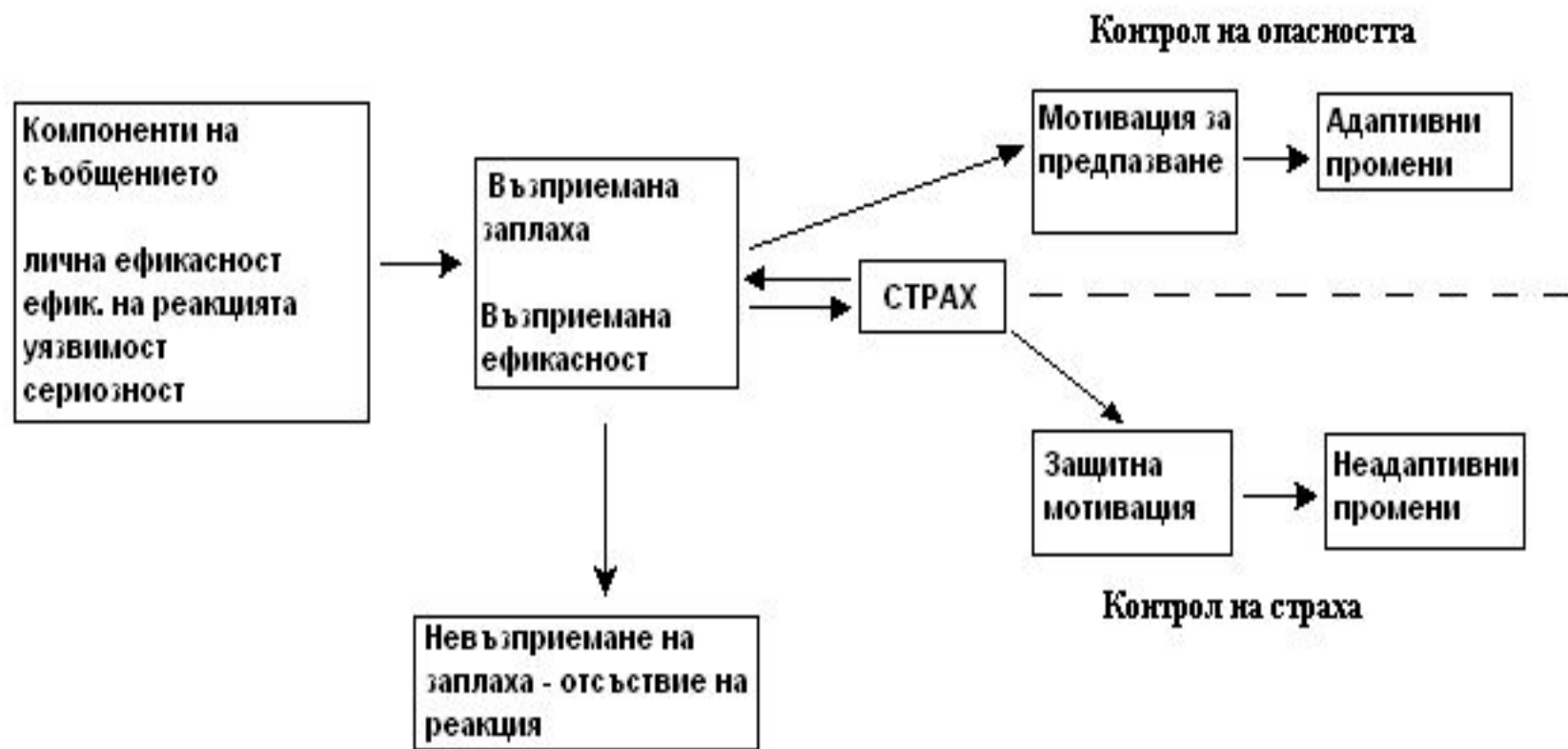

акценти

- **Въпросът за защита на населението от ПРА в България в контекста на аварията в Чернобил и Фукушима**
- **Съобщението при риск комуникация: Разширен модел на паралелен процес от Ким Уит (Мичигански университет)**
- **Проучване на възприемането на заплахата от ПРА и готовността за реакция в България**

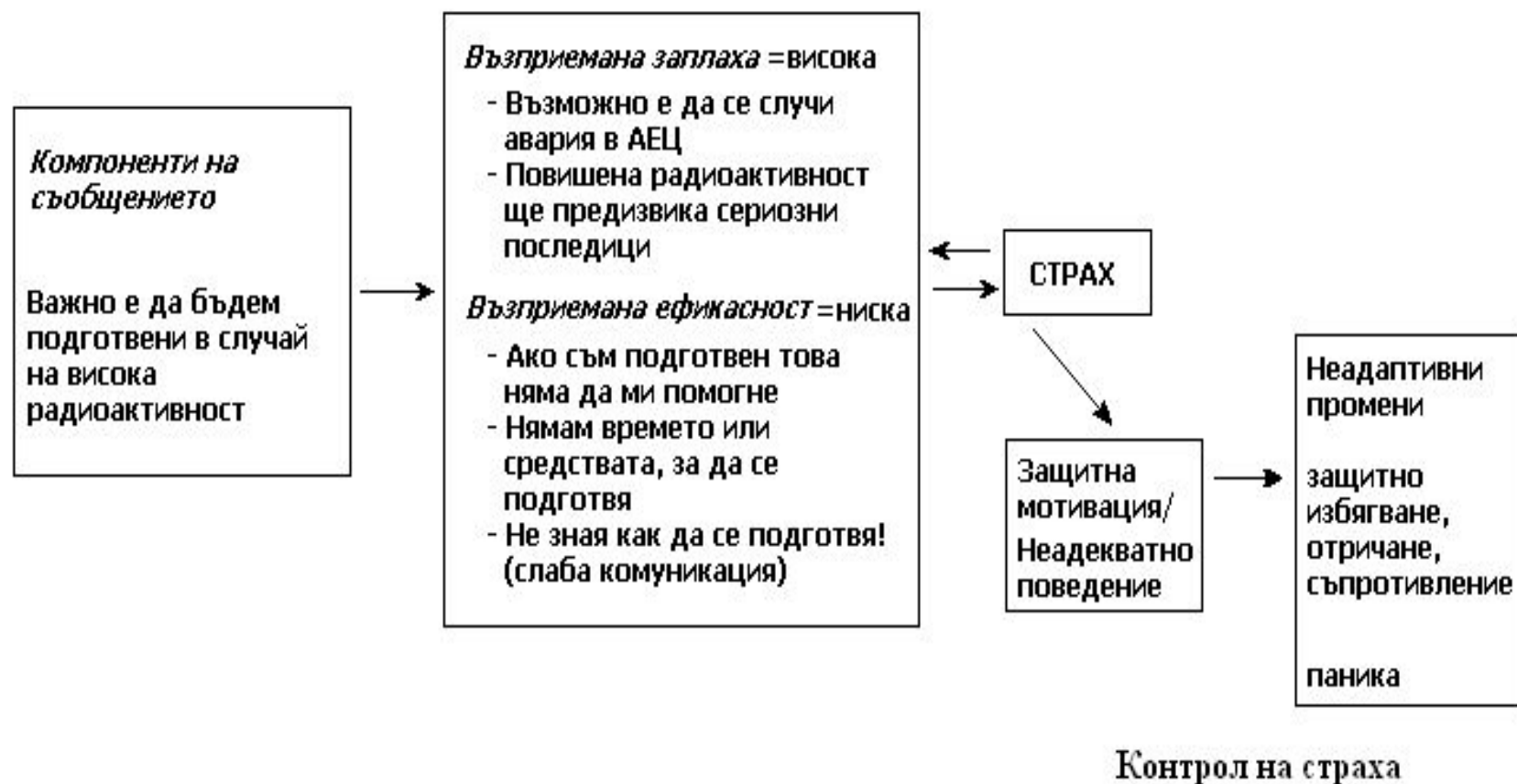

Фиг. 1 Разширен модел на паралелен процес (Witte, 1992)

Фиг. 2 Поведение при ниска заплаха

Фиг. 3 Поведение при висока заплаха и ниска (или нулева) ефикасност

Фиг. 4 Поведение при висока заплата и висока ефикасност

АНКЕТНА КАРТА: Компоненти на възприеманата заплаха и ефикасност при повишена радиоактивност

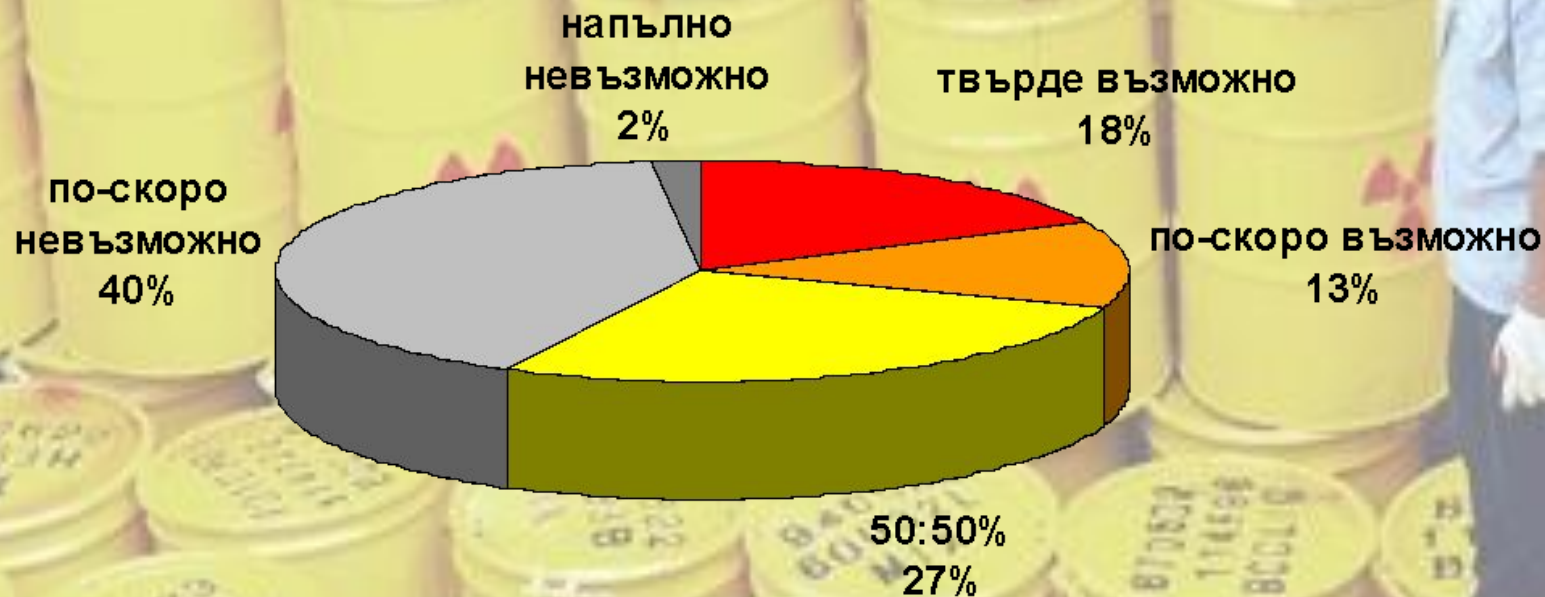
<i>Променлива</i>	<i>Ключов въпрос</i>
Възприемана уязвимост	Доколко е възможно да се случи повишена радиоактивност в мястото, където живеете?
Възприемана сериозност	Какви биха били последиците за здравето и околната среда при радиационно облъчване?
Ефикасност на реакцията	Според Вас сигурни и ефективни ли са препоръчаните от институциите мерки за защита от ПРА?
Лична ефикасност	Имате ли нужните умения и ресурси, за да предприемете препоръчаното от институциите поведение?

ВЪЗПРИЕМАНА УЯЗВИМОСТ

До колко в възможно да се случи повишена радиоактивност
в мястото, където живеете?

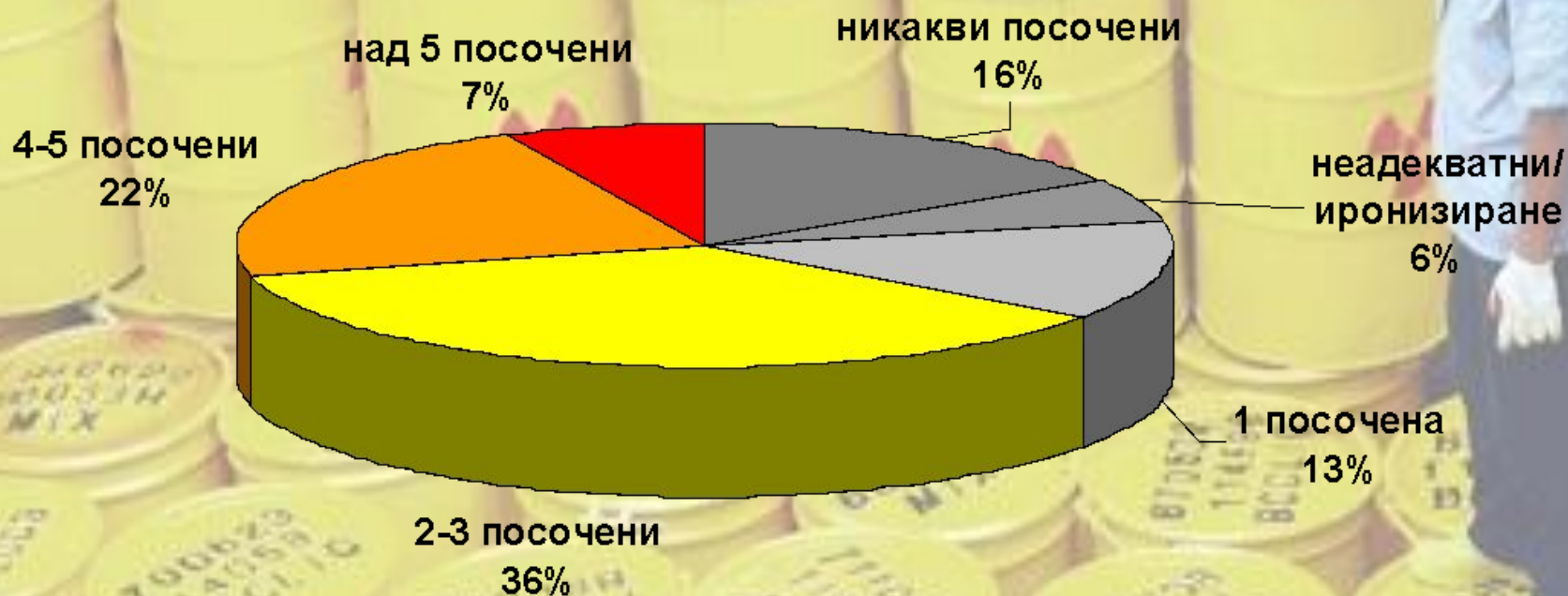
ВЪЗПРИЕМАНА СЕРИОЗНОСТ

Какви, според Вас, биха били последиците за здравето и околната среда при радиоактивно облъчване?

ПОСОЧЕНИ МЕРКИ

Избройте мерките за защита, препоръчани от институциите:
самостоятелни и при техен сигнал

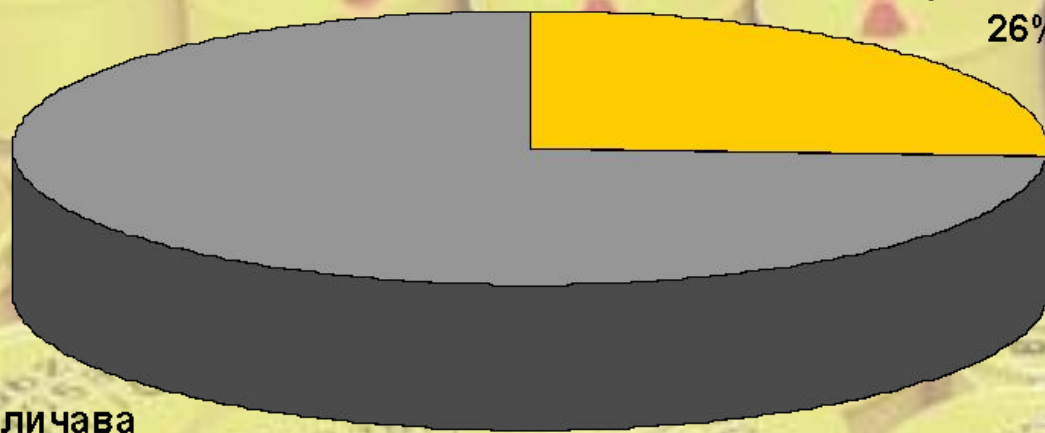

РАЗЛИЧАВАНЕ НА МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА

- САМОСТОЯТЕЛНИ И ПРИ СИГНАЛ НА ИНСТИТУЦИИТЕ

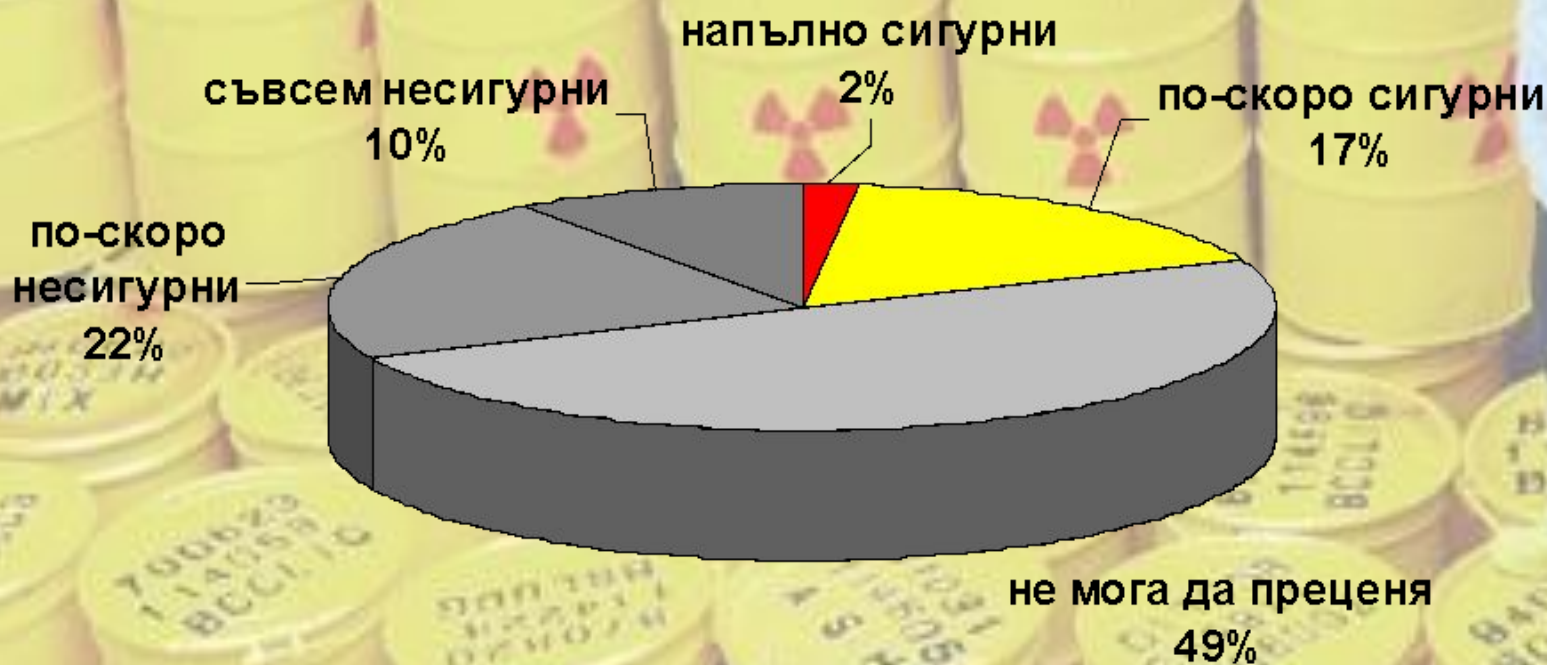
различава
26%

не различава
74%

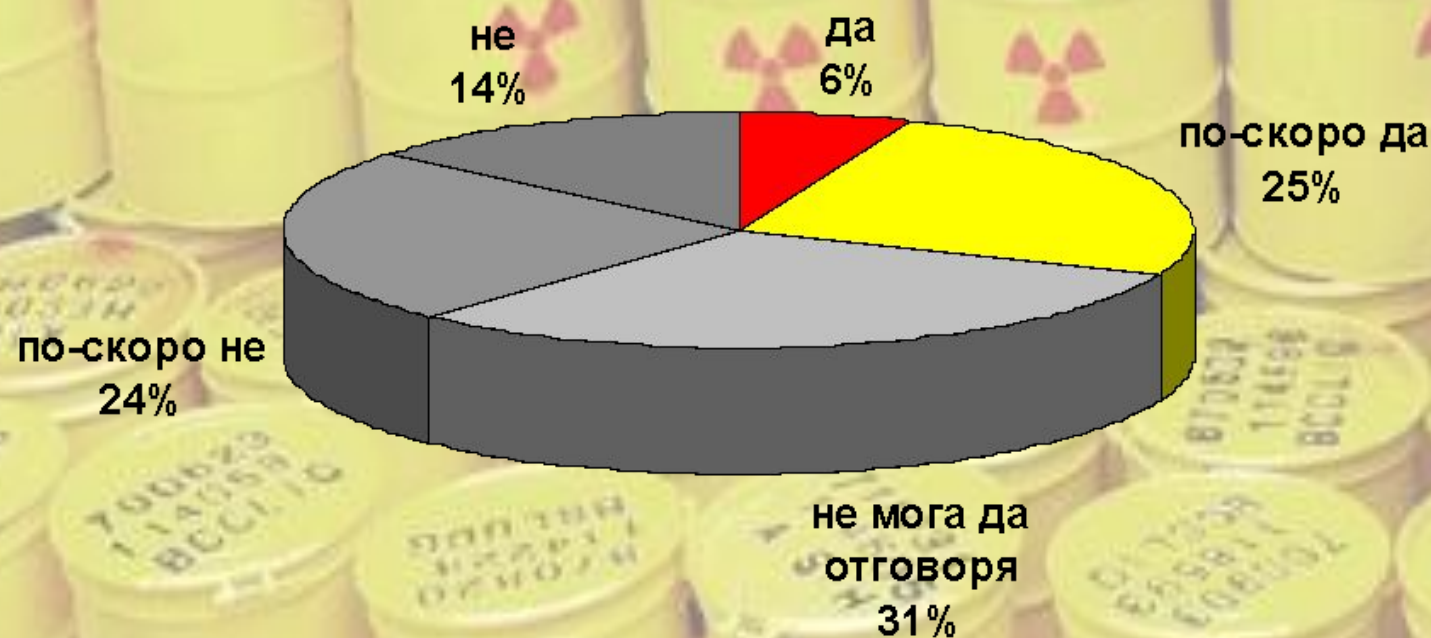
ЕФИКАСНОСТ НА РЕАКЦИЯТА

Според Вас, сигурни и ефективни ли са препоръчаните от институциите мерки за реакция при повишена радиоактивност?

ЛИЧНА ЕФИКАСНОСТ

Имате ли нужните умения и ресурси, за да предприемете препоръчаното от институциите поведение при сигнал за повишена радиоактивност?

ИЗВОДИ

- Въпреки изпитаната криза с повишена радиоактивност от 1986 г. и актуалните аварии на АЕЦ “Фукушима-1” в Япония, отговорните институции в България и медиите не предприемат комуникационна програма за предпазване на населението.
- Резултатите от емпиричното проучване посочват твърде вероятно следване на „контрола на страха” при евентуална авария или инцидент с ПРА, според РМПП, по-конкретно изпадане на много от гражданите в състояние на паника.
- Необходимо е актуализиране и прецизиране на информацията за защита при такъв тип криза в комплексен апел за опасност и периодичното му разпространяване сред населението чрез всички необходими канали. Всичко това трябва да бъде изпълнено от професионални риск и кризисни комуникатори с помощта на учените от всички науки с отношение към проблема.

www.gdgz.mvr.bg/Azbuka_oceliavane

www.newmedia21.eu/

**Благодаря ви за
вниманието!**

References:

Literature:

- [1] Петев, Т. Комуникационната спирала. Аскони-издат, С., с. 34, 2009.
- [2] Coombs, W. T. Choosing the right words: The development of guidelines for the selection of the “appropriate” crisis response strategies. – *Management Communication Quarterly*, pp. 474 – 475, 1995.
- [3] Heath, R., O’Hair, D. The Significance of Risk and Crisis Communication. In R.L Heath & H.D. O’Hair (Eds.). *Handbook of Risk and Crisis Communication* (pp. 5–29). – New York, NY: Routledge, 2009.
- [4] Palenchar, M.J. (2005). Risk communication. In R.L.Heath (Ed.), *Encyclopedia of public relations* (Vol. 2, pp. 752– 755). Thousand Oaks, CA: Sage.
- [5] Alexey V. Yablokov; Vassily B. Nesterenko; Alexey V. Nesterenko. *Chernobyl: Consequences of the Catastrophe for People and the Environment. (Annals of the New York Academy of Sciences)* (p. 231), - Wiley-Blackwell, 2009.
- [6] Witte, K. Putting the fear back into fear appeals: The extended parallel process model. *Communication Monographs*, 59, 329–349. 1992.
- [7] Roberto, A., Goodall, C., Witte, K. Raising the Alarm and Calming Fears: Perceived Threat and Efficacy During Risk and Crisis. In R.L Heath & H.D. O’Hair (Eds.). *Handbook of Risk and Crisis Communication* (pp. 285 – 291). – New York, NY: Routledge, 2009.
- [8] Stephenson, M.T., & Witte, K. Creating fear in a risky world: Generating effective health risk messages. In R.E.Rice & C.K.Atkin (Eds.), *Public communication campaigns* (3rd ed., pp. 88– 102). Thousand Oaks, CA: Sage., 2001.
- [9] Христов, Ч. Убеждаване и влияние. Сиела, С., с. 52, 2008.
- [10] Бондииков, В. Съпоставимост на емпирични изследвания., С., 1997.

References:

Web Pages:

<http://www.bbc.co.uk/news/science-environment-13048916>

<http://ivo.bg/2011/03/24/>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Panic>

http://www.gdgz.mvr.bg/Azbuka_oceliavane/default.htm

<http://www.dhs.gov/files/programs/citizens-preparedness.shtm>

<http://www.newmedia21.eu/analizi/avariite-v-aets-fukushima-1-i-kazust-a/>

Web Pictures:

http://www.ehow.com/info_8630324_dangers-radioactivity.html

<http://villageofjoy.com/chernobyl-today-a-creepy-story-told-in-pictures>

<http://atomicoasters.com/tag/chernobyl/>

<http://herby-mysecondtrial.blogspot.com/2011/03/fukushima-japan.html>

<http://www.kznpp.org/index.php?lang=bg&p=gallery>

